

HOTĂRÎREA CURȚII CONSTITUȚIONALE
Cu privire la controlul constituționalității Hotărîrii
Guvernului nr.695 din 24 iunie 1998*

* M.O. nr. 62-65 din 9 iulie 1998, art. 646.

Nr.HOT din 20.10.98

Monitorul Oficial al R.Moldova nr.100-102/41 din 12.11.1998

* * *

ÎN NUMELE REPUBLICII MOLDOVA,
Curtea Constituțională în componența:

Pavel BARBALAT - președinte
Nicolae CHISEEV - judecător-raportor
Mihai COTOROBAI - judecător
Constantin LOZOVANU - judecător
Ion VASILATI - judecător-raportor

cu participarea Tatianeii Berladean, grefier, deputatului în Parlament Victor Cecan, președintele Comisiei pentru control și petiții, autorul sesizării, și a reprezentanților Guvernului - Mefodie Vîrlan, șef al Direcției asigurarea juridică a reformelor a Ministerului Economiei și Reformelor, și Eugen Carpov, șef al Direcției generale, drept internațional și tratate a Ministerului Afacerilor Externe, conducându-se după prevederile art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție și art. 4 alin. (1) lit. a) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, a examinat în ședință publică dosarul privind controlul constituționalității Hotărîrii Guvernului nr. 695 din 24 iunie 1998 "Cu privire la instituirea reprezentanțelor comercial-economice ale Republicii Moldova peste hotare" și a Regulamentului Reprezentanței comercial-economice a Republicii Moldova peste hotare, aprobat prin Hotărîrea menționată (în continuare - Reprezentanța, Regulamentul).

Temei pentru examinarea dosarului a servit sesizarea deputatului în Parlament Victor Cecan, înaintată în conformitate cu art. 24 și 25 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, care a fost acceptată spre examinare în fond și inclusă în ordinea de zi prin decizia Curții Constituționale din 21 iulie 1998.

În procesul examinării preliminare a sesizării Curtea Constituțională a solicitat puncte de vedere Președintelui Republicii Moldova, Parlamentului și Guvernului. Parlamentul nu a comunicat punctul său de vedere asupra obiectului sesizării.

Examinînd materialele dosarului, audiind informația judecătorilor-raportori și argumentele părților expuse în ședință, Curtea Constituțională

a constatat:

La 24 iunie 1998 Guvernul a adoptat Hotărîrea nr. 695 "Cu privire la instituirea reprezentanțelor comercial-economice ale Republicii Moldova peste hotare", prin care, în scopul extinderii și aprofundării relațiilor comerciale și economice cu alte state, se permite instituirea reprezentanțelor comercial-economice în străinătate. Prin Hotărîrea precitată a fost aprobat de asemenea Regulamentul Reprezentanței. Conducerea și controlul asupra activității reprezentanțelor comercial-economice se pun în sarcina Ministerului Economiei și Reformelor.

La 14 iulie 1998 deputatul Victor Cecan a sesizat Curtea Constituțională asupra neconstituționalității actelor normative menționate. Făcînd referință la prevederile art. 66 lit.d) din Constituție, autorul sesizării susține că Guvernul nu este în drept să instituie de sine stătător peste hotarele țării reprezentanțe comercial-economice. În sesizare se afirmă, de asemenea, că desemnarea în funcție de către Guvern a șefului Reprezentanței, așa cum prevede Regulamentul Reprezentanței, contravine art. 86 alin. (2) din

Constituție, deoarece aceasta este prerogativa Președintelui Republicii Moldova.

Examinînd sesizarea, punctele de vedere ale Președintelui Republicii Moldova și Guvernului și raportînd textele Hotărîrii și Regulamentului la dispozițiile constituționale, Curtea Constituțională reține următoarele:

În conformitate cu art. 126 alin. (2) lit.a) din Constituție, statul este obligat să asigure reglementarea activității economice, inclusiv a activității economice externe, în condițiile legii. Legea Supremă statuează că activitatea economică externă trebuie să fie reglementată și promovată de către Parlament și Guvern, potrivit atribuțiilor legale ce le revin. Art. 129 din Constituție prevede că Parlamentul aprobă direcțiile principale ale activității economice externe, iar Guvernul asigură protejarea intereselor naționale în activitatea economică externă, promovează politica liberului schimb sau politica protecționistă, pornind de la interesele naționale.

Este de menționat că Parlamentul, exercitîndu-și împuternicirile constituționale, la 3 ianuarie 1992 a adoptat Legea nr. 849-XII "Privind bazele activității economice externe în Republica Moldova"**, care este în vigoare și în prezent, deoarece nu contravine Constituției Republicii Moldova, adoptată la 29 iulie 1994. Legea menționată stabilește că scopul activității economice externe este apărarea intereselor statului și crearea condițiilor pentru includerea economiei Republicii Moldova în sistemul diviziunii internaționale a muncii și apropierea ei de structurile de piață ale țărilor dezvoltate (art. 8). Aceeași lege prevede că persoanele juridice și fizice ale Republicii Moldova, care sînt subiecte ale activității economice externe, pot deschide reprezentanțe comercial-economice în alte state în conformitate cu legislația acestora (art.7). Deci, legea sus-numită oferă dreptul de a deschide reprezentanțe comercial-economice peste hotare nu numai Republicii Moldova, care, desigur, este subiect al activității economice externe, dar și persoanelor juridice și fizice din Republica Moldova. Este de remarcat, de asemenea, că prin Hotărîrea Parlamentului nr. 850-XII din 3 ianuarie 1992 "Pentru punerea în aplicare a Legii privind bazele activității economice externe în Republica Moldova" Guvernul a fost obligat să aducă actele sale normative în conformitate cu Legea menționată și să ia măsurile necesare în vederea realizării ei. Prin urmare, Guvernul era obligat să realizeze și prevederile art. 7 din Lege referitor la deschiderea reprezentanțelor comercial-economice.

** M.O. nr. 1, 1992, art. 8.

Curtea Constituțională nu poate reține afirmația din sesizare în sensul că legislația în vigoare nu abilitază Guvernul cu dreptul de a institui peste hotare reprezentanțe comercial-economice. Adoptînd Hotărîrea respectivă, Guvernul a procedat în conformitate cu prevederile art. 96 din Constituție și art. 12 pct. 5) din Legea nr. 64-XII din 31 mai 1990 "Cu privire la Guvern", care arată că Guvernul organizează și reglementează activitatea economică externă, asigură realizarea politicii interne și externe a statului, conducîndu-se de programul său de activitate acceptat de Parlament. Este de menționat că Parlamentul a aprobat Programul de activitate al Guvernului pe anii 1998-2001 prin Hotărîrea nr. 25-XIV din 21 mai 1998*. Acest program, în capitolul "Politica economică externă, promovarea exportului", prevede "optimizarea și extinderea structurilor de reprezentare economică a Republicii Moldova în exterior, care vor fi asigurate prin adoptarea de acte normative privind crearea birourilor comerciale în funcție de virtuala importanță a piețelor". Deci, instituirea reprezentanțelor comercial-economice peste hotare este conformă nu numai cu Legea Supremă, ci și cu programul de activitate al Guvernului, acceptat de Parlament.

* M.O. nr. 54-55 din 18 iunie 1998, art. 370.

Nu poate fi reținut nici argumentul din sesizare că numirea în funcție a șefului Reprezentanței este de competența Președintelui

Republicii Moldova.

Potrivit art. 86 alin. (2) din Constituție, șeful statului, la propunerea Guvernului, acreditează și recheamă reprezentanții diplomați, aprobă înființarea, desființarea sau schimbarea rangului misiunilor diplomatice. În art. 1 din Regulamentul contestat se stipulează că reprezentanțele comercial-economice peste hotare sînt o structură care activează în vederea dezvoltării și diversificării relațiilor comercial-economice externe și asigură eficiența participării țării în cadrul relațiilor economice internaționale. Prin urmare, reprezentanțele comercial-economice peste hotare, după statutul lor și atribuțiile ce le revin, nu pot fi asimilate nici reprezentanțelor diplomatice, nici misiunilor diplomatice. Deci, dispozițiile art. 86 din Constituție nu au incidență asupra numirii în funcție a șefului reprezentanței comercial-economice.

În conformitate cu art. 13 din Regulament, Reprezentanța poate fi finanțată din surse bugetare și mijloace proprii. Pe perioada primului an de activitate finanțarea din surse bugetare se va face prin intermediul Ministerului Economiei și Reformelor, iar finanțarea din mijloace proprii se va efectua din resursele obținute în urma prestării serviciilor de specialitate. Altfel spus, prin art. 12 din Regulamentul menționat sînt stabilite sursele de finanțare a reprezentanțelor comercial-economice și deci această prevedere nu contravine dispozițiilor art. 131 alin. (5) din Constituție.

Pentru considerentele expuse, în baza art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, art. 26 din Legea cu privire la Curtea Constituțională și art. 62 din Codul jurisdicției constituționale,

Curtea Constituțională

H O T Ă R Ă Ș T E :

1. Hotărîrea Guvernului nr. 695 din 24 iunie 1998 "Cu privire la instituirea reprezentanțelor comercial-economice ale Republicii Moldova peste hotare" și Regulamentul Reprezentanței comercial-economice a Republicii Moldova peste hotare sînt constituționale.

2. Prezenta Hotărîre este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în "Monitorul Oficial al Republicii Moldova".

PREȘEDINTELE
CURȚII CONSTITUȚIONALE

Pavel BARBALAT

Chișinău, 20 octombrie 1998.
Nr. 31.